

Vojenskopolitické závěry XXV. sjezdu KSSS a XV. sjezdu KSČ

XXV. sjezd KSSS a XV. sjezd KSČ věnovaly velkou pozornost otázkám války a míru, problémům obranyschopnosti země, především pak ozbrojených sil. Zdůraznily, že udržování obranné síly státu na potřebné úrovni a péče o ozbrojené síly bude i nadále velmi důležitým úkolem strany a lidu. Současně však stanovily program dalšího boje za mír a mezinárodní spolupráci, za svobodu a nezávislost národů. Určily konkrétní úkoly dalšího upevnění a rozvoje družby a spolupráce, jednoty a semknutosti zemí socialistického společenství, zesílení boje za mír a mezinárodní bezpečnost a rozvoj mírového revolučního procesu.

Závěry XXV. sjezdu KSSS a XV. sjezdu KSČ a dalších komunistických a dělnických stran přesvědčivě ukázaly vzrůstající úlohu strany ve všech oblastech života socialistické společnosti. Úspěchy sovětského lidu a ostatních socialistických zemí při výstavbě socialismu neoddělitelně souvisí s nepřetržitou a tvůrčí prací KSSS a ostatních komunistických a dělnických stran. Vzrůstající úloha strany se v plné míře vztahuje i k oblasti vojenské výstavby. Jenom strana, vyzbrojená revoluční teorií, je schopna určit správné cesty k řešení složitých problémů výstavby socialismu a komunismu, zabezpečení jeho vojenské obrany a upevnění mezinárodní bezpečnosti.

Se závěry XXV. sjezdu KSSS se plně ztotožnily sjezdy komunistických a dělnic-

kých stran ostatních členských států Varšavské smlouvy. V rámci společného úsilí budou dále zvyšovat obranyschopnost zemí socialistického společenství a tím současně upevňovat mír ve světě.

Základní východiska a vojenskopolitické závěry XXV. sjezdu KSSS a XV. sjezdu KSČ v otázkách války a míru

Mezinárodní dělnická třída a pokrokové lidstvo uznávají KSSS jako nejzkušenejší a nejsilnější oddíl mezinárodního revolučního komunistického hnutí, který je spojen s ostatními bratrskými stranami pevnými pouty marxismu-leninismu a proletářského internacionálního. V celém světě je KSSS uznávána jako vytrvalý bojovník za zmírňování mezinárodního napětí a za důsledné prosazování zásad mírového soužití států s rozdílným společenským zřízením. S těmito zásadami se plně ztotožnil i XV. sjezd KSČ.

Vojenská politika KSSS a KSČ, stejně jako ostatních bratrských stran socialistických zemí, je všestranně spjata s celkovou politikou strany při budování socialistické a komunistické společnosti. Vojenská politika je plně podřízena celkové politice, jejímž hlavním cílem je vytvářet nezbytné podmínky pro úspěšnou výstavbu socialismu a komunismu. Úspěchy, dosahované v mírové výstavbě socialistické a komunistické společnosti, vytvářejí současně ne-

zbytné předpoklady pro obranu země a zabezpečování míru ve světě.

Snížení mezinárodního napětí v posledních letech přesvědčivě ukazuje, že dosažení pevného a trvalého míru je zcela reálný cíl, o jehož splnění musíme usilovat bez ohledu na obtíže a překážky.

Vojenská politika KSSS a ostatních komunistických a dělnických stran v celé své historii i v současnosti vychází z principiálního leninského požadavku jednoty budování a obrany socialistické a komunistické společnosti. Tento princip vojenské výstavby v jejím nejširším pojetí je podmíněn skutečností, že obrana socialistického státu je nezbytnou podmínkou existence socialismu. Současný dynamický rozvoj sovětské ekonomiky a ekonomiky ostatních socialistických států rozšiřují materiálně technickou základnu socialismu a komunismu. Současně však, vzhledem k mezinárodní politické situaci, vytváří předpoklady dalšího upevňování obranyschopnosti SSSR a dalších socialistických států na novém, vyšším stupni. Soudruh Brežněv již na XXIV. sjezdu KSSS zdůraznil, že „všechno, co lid vytvořil, musí být spolehlivě ubráněno. Upevňovat sovětský stát znamená upevňovat i jeho ozbrojené síly a všemi prostředky zvyšovat obranyschopnost naší vlasti. Dokud žijeme v neklidném světě, zůstává tento úkol jedním z nejdůležitějších“.

Zahraničně politická strategie SSSR a socialistických zemí je především zaměřena na vytvoření příznivých mezinárodních podmínek pro socialistickou a komunistickou výstavbu a takových podmínek, které jednou pro vždy vyloučí válku ze života společnosti. Přes odpor imperialistů důsledně prosazují všeobecně a úplně odzbrojení a likvidaci ohnisek mezinárodního napětí. Důsledně usilují o to, aby vztahy mezi státy s rozdílným společenským zřízením spočívaly na zásadách mírového soužití. Tato mírová zahraničně politická strategie SSSR, potvrzená a rozvinutá na XXV. sjezdu KSSS, obsahuje i principiální stanovisko SSSR k otázce války a míru. Stanovisko, které vychází z předpokladu, že války jsou historicky přechodným jevem a že jsou spjaty jen s obdobími existence vykořisťovatelské společnosti. Zdůrazňuje dále, že vzhledem k revolučním přeměnám ve světě a vzhledem ke změnám v poměru sil ve prospěch socialismu existuje reálná možnost zabránit imperialismu, aby rozpoutal novou světovou válku. Dokud však existuje imperialismus, zůstává ještě ekonomická základna pro vznik agresivních válek.

Sovětský svaz a socialistické země přistupují k řešení otázky války a míru

v současné době z principiálních marxisticko-leninských a třídních pozic. Tento přístup v sobě obsahuje hlavní cíl: dosáhnout toho, aby řešení tohoto problému bylo ve prospěch světového socialismu a mezinárodního revolučního hnutí. Politická realnost tohoto cíle, jak zdůraznilo jednání XXV. sjezdu KSSS, se objektivně opírá o zásadní reality soudobého světového vývoje. Jde především o ekonomický, politický, vědeckotechnický a vojenský potenciál SSSR a světového socialismu a kvalitativní změny v poměru třídních sil ve světě.

XXV. sjezd zdůraznil, že v důsledku změn v poměru třídních sil ve světě a změn v mezinárodní situaci se zmiňuje nebezpečí vzniku jaderné války. SSSR disponuje mohutnými strategickými a taktickými jadernými prostředky, které umožňují brzdit síly agrese a rozhodujícím způsobem omezují možnosti imperialismu využít jaderné války k dosažení svých politických cílů. Ozdravení mezinárodního ovzduší přesvědčivě dokazuje, že dosažení trvalého míru je nejen ušlechtilé přání, ale zcela reálný úkol. Proto s. Brežněv na XXV. sjezdu KSSS zdůraznil, že „Sovětský svaz bude i nadále usilovat o spoutání síl války a agrese, o upevnění světového míru a uvolňování mezinárodního napětí. Abychom na základě síly, semknutosti a aktivity světového socialismu, na základě jeho upevňujícího se svazku se všemi pokrokovými mírumilovnými silami dosáhli obratu ve vývoji mezinárodních vztahů. Obratu od „studené války“ k mírovému soužití států s rozdílným společenským zřízením.“

Proces uvolňování mezinárodního napětí

XXV. sjezd KSSS všestranně analyzoval současnou mezinárodní situaci, která vznikla v procesu uvolňování mezinárodního napětí. Ze závěrů XXV. sjezdu KSSS vyplývá, že Sovětský svaz chápe boj za vojenské uvolnění napětí jako dlouhodobý úkol, který bude představovat rozpornou a velmi složitou etapu vývoje mezinárodních vztahů. Reálně bere v úvahu síly, které vystupují proti vojenskému uvolnění, a současně bere též v úvahu rozpornost politiky vedoucích kruhů imperialistických států.

Důsledně vychází z trvalých změn poměru sil mezi socialismem a kapitalismem a z rozvoje růstu vlivu socialismu a světového revolučního procesu na světový vývoj.

Jedním ze základních cílů „Programu míru“, vytyčeného na XXIV. sjezdu KSSS, je: dosáhnout trvalého procesu uvolňování mezinárodního napětí, dosáhnout toho,

aby politické uvolnění mezinárodního napětí bylo doplněno vojenským uvolněním a současně vytvořit pevné mezinárodní předpoklady pro spravedlivý a trvalý mír. Nadále omezovat možnosti imperialismu vyvolávat tzv. lokální války a řešit mezinárodní spory a problémy cestou politického jednání. Program dalšího boje za mír ukazuje správnou cestu od hrozby termojaderné války k dosažení trvalého míru. Dosažení těchto politických cílů předpokládá řešit existující rozpor současného mezinárodního vývoje, rozpor mezi probíhajícími vojenskými uvolňováními mezinárodního napětí a existujícím vojenským napětím.

Program míru XXIV. sjezdu KSSS je realizovaný zahraničně politickou strategií a taktikou Sovětského svazu a socialistických zemí, která je především zaměřena na důsledné prosazování zásad a principů mírového soužití států s rozdílným společenským zřízením.

Základní pilíř zahraničně politické strategie a taktiky Sovětského svazu a zemí socialistického společenství představuje program dalšího boje za mír a mezinárodní spolupráci, za svobodu a nezávislost národů. V dialektické jednotě řeší obě základní otázky uvolnění — politické i vojenské. Hlavní důraz klade na řešení klíčových otázek současných mezinárodních vztahů, jako např. zastavení rostoucího zbrojení a vytvoření předpokladů k omezení zásob zbraní, dosažení likvidace válečných ohnisek a uzavření celosvětové smlouvy o nepoužití síly v mezinárodních vztazích.

XXV. sjezd KSSS zdůraznil, že světový mír rozhodně není zajištěn, i když můžeme plným právem říci, že ozdravení mezinárodního ovzduší přesvědčivě dokazuje, že dosažení trvalého míru je zcela reálný úkol. Soudruh L. I. Brežněv ve zprávě ÚV XXV. sjezdu KSSS v souvislosti s dosavadním vývojem sovětsko-amerických vztahů uvádí, že „dosažené výsledky do jisté míry zmírňují nebezpečí vzniku jaderné války. Je to především sovětsko-americká dohoda o odvrácení jaderné války z 22. 6. 1973, ve které se obě strany zavázaly, že budou postupovat tak, aby vyloučily vznik jaderné války mezi sebou a jinými zeměmi.

Význam dohody o odvrácení jaderné války a řada smluv a dohod o omezení strategických zbraní spočívá v tom, že ve svém souhrnu vytvořily solidní politickou a právní základnu pro rozvoj vzájemně výhodné spolupráce mezi SSSR a USA podle zásad mírového soužití. Do jisté míry zmírňují nebezpečí vzniku jaderné vál-

ky. I přes odlišnost třídní podstaty obou států a jejich ideologie existuje pevný úmysl řešit rozpory nikoli silou, ale mírovými politickými prostředky.“ Přes dosažené výsledky XXV. sjezd KSSS zdůraznil, že existuje zjevná neochota u západních velmocí zastavit horečné zbrojení. Odpůrci uvolnění napětí a ozbrojení mají ještě nemalé zdroje. Působí v různých formách i v různých směrech. Proto mírumilovné síly musí k dosažení trvalého míru projevat velkou bdělost. K tomu je zapotřebí energetických akcí a jednoty všech sil míru a pokroku.

Pokud hovoříme o uvolňování mezinárodního napětí, máme na mysli především normalizaci mezinárodních vztahů. Zdaleka nemůžeme hovořit dnes o tom, že by proces uvolnění zatím podstatně zasáhl dosavadní úroveň ekonomické spolupráce. V žádném případě se uvolnění nemůže dotýkat ideologických vztahů socialistické a kapitalistické soustavy, i když se o to antikomunistické síly neustále pokoušejí. Z vojenskopolitického hlediska můžeme zatím hovořit jen o tom, že vznikly politické předpoklady vojenského uvolnění, které je teprve před námi. Důkazem toho jsou i výsledky moskevských jednání mezi SSSR a USA v březnu 1977, kde při výměně názorů na současné nejdůležitější mezinárodní otázky nebylo dosaženo předpokládaných výsledků, zvláště o rozhodujícím problému dokončení přípravy nové dohody o omezení strategických útočných zbraní.

Vojenskopolitická situace ve světě se ani v podmínkách uvolňování mezinárodního napětí podstatně nezměnila, protože kapitalistické státy ji zásadně změnit nechtějí. Považují i nadále vojenskou sílu za nástroj své agresivní politiky a stále čekají na svou příležitost. Proto je ozbrojená obrana socialismu naprosto nutná i v současné době. Vývoj procesu uvolňování mezinárodního napětí dokazuje, že jeho rozšíření do vojenské oblasti není snadné. Naopak, prosazení vojenského uvolnění napětí může být dosaženo pouze cílevědomým bojem sil světového socialismu a dalších mírumilovných sil proti silám imperialismu a stoupencům války.

NATO a realizace principů Závěrečného aktu konference o bezpečnosti a spolupráci v Evropě

V srpnu 1975 skončila podpisem Závěrečného aktu konference o bezpečnosti a spolupráci v Evropě. Nejvyšší představitelé 33 zemí podepsali dokument obsahující principy, jejichž uskutečnění by zna-

menalo nový, podstatný krok k uvolnění mezinárodního napětí.

Soudruh L. I. Brežněv ve zprávě ÚV KSSS na XXV. sjezdu KSSS zdůraznil význam konference o bezpečnosti a spolupráci v Evropě slovy, „že byl na helsinské konferenci v roce 1975 vypracován souhrn zásad mezistátních a vzájemných vztahů, jež plně — literou i duchem — odpovídá požadavkům mírového soužití. Tím byly vytvořeny příznivé podmínky pro zachování a upevnění míru na celém kontinentě. Současné byly vytyčeny perspektivy mírové spolupráce v řadě oblastí — ekonomické, vědě a technice a byla posílena důvěra mezi státy i ve vojenské oblasti. Dále zdůraznil, že nejdůležitější je nyní vešchny přijaté zásady a ujednání dohodnuté v Helsinkách, realizovat.“

Helsinský dokument obsahuje zejména principy politických vztahů mezi státy. Jde o nepoužití síly, o neporušitelnost hranic, svrchovanou rovnost, nevyměšování se do vnitřních záležitostí a územní celistvosti národů a plnění závazků v souladu s mezinárodním právem.

Právě tyto principy, jak ukazuje uplynulé období, státy NATO hrubě porušovaly. Za tuto dobu došlo k řadě provokací proti hranicím socialistických zemí, k pokusům o otevřené vměšování do jejich vnitřních záležitostí, k antikomunistickým kampaním apod. Helsinský dokument hovoří dále o tom, že je třeba podnikat kroky ke snížení vojenského napětí. O tom, jak plní tento bod Severoatlantický pakt, svědčí nejlépe výsledky zasedání vrcholných politických a vojenských orgánů v uplynulých letech. Bez ohledu na proces uvolňování napětí přijímá vedení NATO opatření k rozsáhlé modernizaci a zkvalitňování všech složek ozbrojených sil, zejména na středoevropském válčišti.

Zkušebním kamenem toho, jak upřímně myslí prohlášení, byla jejich reakce na listopadové zasedání Politického poradního výboru zemí Varšavské smlouvy. Představitelé NATO, kteří o návrzích jednali, tyto iniciativní návrhy odmítli. Odmítnutí návrhů Varšavské smlouvy zdůvodňovali zejména tím, že prý Varšavská smlouva má převahu v konvenčních silách. Druhým argumentem bylo tvrzení o tzv. „sovětském nebezpečí“. Tím chtějí jednak částečně zdůvodnit rostoucí vojenské rozpočty zemí NATO a zejména odvrátit pozornost veřejnosti od návrhů členských států Varšavské smlouvy.

V další části helsinského dokumentu se všechny státy zavázaly, že budou všestranně rozvíjet hospodářskou, technickou, vědeckou a kulturní spolupráci.

Zatímco socialistické země také v této oblasti důsledně plnily přijaté závazky, nemůžeme to již říci o členských zemích NATO. Nadále uplatňují diskriminaci socialistických zemí v zahraničném obchodních vztazích s kapitalistickými státy. Ještě v ostřejším světle se to projevuje v ideologické oblasti, kde se členské státy NATO pokoušejí zneužívat některých ustanovení závěrečného aktu k přímé ideologické diverzi proti SSSR a zemím socialistického společenství.

Soudruh L. I. Brežněv na XXV. sjezdu KSSS zdůraznil, že „v této souvislosti nabývá zvláštního významu návrh na svolání konference o odzbrojení, který podporuje převážná většina členských států OSN. Politické uvolnění je třeba doplnit uvolněním vojenským. V mírovém programu byl vyhlášen jasný cíl: snížení stavu ozbrojených sil a výzbroje ve střední Evropě. Jednání o této otázce ve Vídni pokračují již přes dva roky, avšak pokroku zatím nebylo dosaženo. Důvod je jediný: země NATO se stále ještě nechtějí zříci pokusů využít jednání k tomu, aby si zajistili jednostrannou vojenskou převahu. Západ z jakéhosi důvodu chce a dokonce požaduje od socialistických zemí ústupky na úkor jejich vlastní bezpečnosti. Nejistli jsme však, že by blok NATO byl ochoten učinit podobné ústupky druhé straně. Ve snaze dostat jednání z mírového bodu předložily socialistické státy ve Vídni nové návrhy. Jsme ochotni přistoupit na to, aby pro začátek byl letos snížen pouze početní stav vojsk SSSR a USA a aby úroveň ozbrojených sil ostatních účastníků jednání byla zatím „zmrazena“ a podléhala snížení ve druhé etapě — v letech 1977 až 1978. Předložili jsme rovněž zcela konkrétní návrhy, aby obě strany snížily počet tanků, letadel nesoucích jaderné zbraně, zařízení pro odpalování raket spolu s určitým množstvím jaderné munice k těmto nosičům. Naše návrhy vycházejí z jediného realistického základu zachování vzájemného poměru sil ve středu Evropy. Jejich realizace nepoškodí bezpečnost žádné strany. Chtěli bychom doufat, že to vše se setká s patřičným ohlasem západních zemí a že bude možno konečně přejít od diskusí k reálným opatřením ke snížení stavu ozbrojených sil a výzbroje.“

Podstata a charakter agresivní politiky NATO

Hlavním nositelem agresivní imperialistické politiky dnešního světa jsou Spojené státy a další hlavní země Severoatlantického paktu.

Vojenské přípravy Spojených států amerických a ostatních zemí Severoatlantického paktu se opírají o vojenskostrategické koncepce, které jsou teoretickým základem vojenských doktrín jednotlivých států paktu i jejich koalice. Při formulování koaliční vojenské doktríny vycházejí státy Severoatlantického paktu ze stejné, tj. koaliční vojenskostrategické koncepce.

USA, jako hlavní stát Severoatlantického paktu, staví svou vojenskou doktrínu na vojenskostrategické koncepci „realistického odstrašování“, zatímco oficiální koncepcí NATO zůstává strategie „pružné reakce“. Hlubší rozbor obsahu obou vojenských strategií a jejich srovnání ukazuje, že mezi nimi není podstatného rozdílu. Obě odrážejí agresivní charakter politických cílů imperialismu a úlohu ozbrojených sil při jejich plnění, ačkoli se všemožně snaží vydávat své úmysly a činnost za „obrané“. Hlavní rozdíl mezi nimi vyplývá z odlišnosti globálních zájmů Spojených států a regionálních u evropských členů paktu, jednak z rozdílné geografické polohy vůči zemím socialistického společenství.

Vývoj v poměru sil mezi oběma protichůdnými sociálně ekonomickými formacemi, zejména jakékoli změny ve vojenském poměru sil mezi státy NATO a Varšavské smlouvy, ale také rozvoj ozbrojených sil jednotlivých zemí Severoatlantického paktu jsou příčinou neustálé modifikace vojenskostrategických koncepcí USA a NATO. Koncepce jsou přizpůsobovány měnícím se podmínkám tak, aby ozbrojené síly USA a evropských členských států paktu co nejúčinněji plnily jak úlohu odstrašování v době míru, tak prostředků násilí v jakémkoli druhu ozbrojeného konfliktu.

Podstata vojenskostrategické koncepce „realistického odstrašování“ spočívá v tom, že je založena na obranářské teorii „odstrašování“. Hlavním obsahem odstrašování má být nepřetržitá a věrohodná demonstrace ničivých možností vojenského potenciálu Západu a odhodlání použít jej s cílem vyvíjet na potenciálního protivníka tlak, aby ustoupil od zámyslu činnosti, která by ohrožovala nebo oslabovala zájmy amerického imperialismu nebo jeho spojenců. Protivník má být napak donucen dělat to, co zájmům imperialismu vyhovuje. Součástí odstrašování je i záměrné zamlčování plánované reakce a ponechání protivníka v nejistotě.

Odstrašování slouží jen k zakrývání faktického úsilí imperialistických států zajistit připravenost k úspěšnému vedení jakýchkoli ozbrojených konfliktů a k ne-

nadálému napadení socialistických zemí, jestliže by se ukázala pro to příhodná vojenskopolitická situace.

Formy odstrašování se mění podle vývoje poměru sil, především vojenských sil mezi státy Varšavské smlouvy a Severoatlantického paktu.

Vojenskostrategická koncepce „pružné reakce“ vychází ze státní strategie, která ke splnění politických cílů využívá všech vhodných prostředků politických, ideologických, ekonomických i vojenských. Je tomu tak jak u cílů státní politiky jednotlivých zemí, tak u cílů koaliční politiky. Prostředky ozbrojeného násilí se mají používat spolu s ostatními odstupňovaně buď jako pouhá demonstrace síly, která má vytvořit příznivější podmínky pro diplomatická jednání, nebo v ozbrojeném konfliktu, ve kterém předpokládána rizika mají odpovídat sledovaným cílům. Za oficiální přijaly řídicí orgány NATO vojenskostrategickou koncepci „pružné reakce“ v prosinci 1967 po odchodu Francie z integrovaného uskupení paktu.

Koaliční vojenskostrategická koncepce „pružné reakce“ se v současné době pod vlivem americké koncepce „realistického odstrašování“ postupně modifikuje, i když v zásadě nemění principy a požadavky. Z vojenské strategie USA se ve strategii NATO uplatňuje zejména princip odstrašování, zásady odstupňovaného používání ozbrojených sil a patrný vliv má i americkým velením prosazovaná nová dělba úkolů a odpovědností v rámci Severoatlantického paktu.

Nebezpečí ze strany mezinárodního imperialismu nepatří jen do sféry ideologie a politiky. Je to také reálná vojenská síla, která je připravena realizovat agresivní záměry imperialismu. Podle posledních zahraničních informací mají strategické útočné síly USA celkem asi 2200 prostředků jaderného napadení (mezikontinentální balistické rakety na pozemních stanovištích, balistické rakety na ponorkách s jaderným pohonem a strategické bombardovací letouny), jejichž celková úroveň jaderného potenciálu se odhaduje na 8000 megaton, což prakticky znamená ničivou sílu, která je asi půlmilionkrát větší než u bomby, kterou USA zničily Hirošimu.

Také vojenská mašinérie zemí NATO je skutečnou hrozbou míru. Odhaduje se na více než 5,5 milionů vojáků ve zbraní, téměř 2,5 tisíc tanků, přes 9 tisíc letounů taktického letectva, více jak 1,5 tisíc bojových lodí a ponorek a přes 7 tisíc jaderných bojových hlavic uskladněných v arsenálech zemí NATO v západní Evro-

pě. Přitom zvyšují zbrojní rozpočty takovým tempem, že prakticky každý rok znamená překročení nejvyššího rozpočtu zemí NATO v poválečné době, na kterém se největší měrou podílí USA. V roce 1977 přímé vojenské výdaje USA na zbrojení překročily hranici téměř 110 miliard dolarů. Celkové vojenské výdaje zemí NATO v roce 1976 se pohybuji na hranici více jak 150 miliard dolarů, přičemž celosvětové náklady se odhadují na 250 miliard dolarů. To znamená, že téměř 2/3 celosvětových vojenských výdajů připadají na země NATO. Důležité jsou i celkové tendence ve vývoji vojenské politiky NATO. Vedle každoročního růstu nákladů na zbrojení se neustále zdokonalují jaderné raketové i konvenční zbraně, roste profesionalizace buržoazních armád a jejich bojová připravenost. To jsou fakta, která varují před podceňováním vojenských možností soudobého imperialismu a zároveň přesvědčivě zdůvodňují, proč země Varšavské smlouvy musí být neustále připraveny hájit socialistické vymoženosti a mít armády, které jsou schopny nejenom zabránit rozpoutání imperialistické agrese, ale v případě války s imperialismem dosáhnout rozhodujícího vítězství.

Strategové NATO však nedoplňují jen arsenály nových a moderních zbraní. Pilně nacvičují různé způsoby bojové činnosti vojsk NATO v antisovětském duelu. Podle informací západního tisku konalo se v roce 1975 více jak 100 cvičení různého rozsahu. Praktické kroky vojenskopolitického vedení NATO nasvědčují tomu, že reakční kruhy NATO pokračují v přípravě plánů na rozpoutání nové války. Imperialisté se vměšují do vnitřních záležitostí mnohých zemí, podporují nebezpečné napětí na Středním východě a v řadě jiných oblastí světa.

Všestranné posilování obrany jako objektivní zákonitosti budování socialismu a komunismu — základ vojenskopolitické linie XXV. sjezdu KSSS a XV. sjezdu KSČ

Obrana socialistické vlasti proti imperialistické agresi je nesvětější povinností a nutností socialistického státu. Obrana socialismu má současně vyhraněný třídní a internacionální charakter a je internacionální povinností všech socialistických zemí a celého mezinárodního komunistického hnutí. Leninské principy budování obrany socialistické vlasti tvoří základ zahraničně politické strategie SSSR, ČSSR a ostatních socialistických zemí. Vojenská obrana socialismu se řeší a zabezpečuje společným bratrským socialistic-

kých zemí, v první řadě členy organizace Varšavské smlouvy. Upevňování armád členských států Varšavské smlouvy je určováno jen existencí imperialismu a válečnou hrozbou, která z toho vyplývá, nutností zabezpečení spolehlivé obrany socialistické vlasti. Poprvé v historii se za socialismu armáda stala jedním z hlavních faktorů udržení míru a dokonce zárukou všeobecného míru. Upevnění obranyschopnosti země je předmětem stálé péče komunistických stran.

Vojenská obrana socialismu je všeobecnou zákonitostí budování socialismu a důležitým internacionálním úkolem. Zpráva ÚV na XXV. sjezdu KSSS zdůrazňuje: „Pokud trvá blok NATO, pokud imperialistické kruhy pokračují v závodech ve zbrojení, naše země bude spolu s dalšími členy Varšavské smlouvy upevňovat tento vojenskopolitický svazek.“

Upevňování obranyschopnosti země věnuje ÚV KSČ trvalou pozornost. Proto 6. pětiletka, kde hlavními rysy jsou efektivnost a kvalita, je další významnou etapou materiálně technické základny socialismu, která vytváří předpoklady k tomu, aby bezpečnost země a mírová práce lidu byly spolehlivě zajištěny. Typickým rysem 6. pětiletého plánu je jednotná úkolů mírového rozvoje a upevňování obranné síly státu, což plně odpovídá složitosti a rozpornosti mezinárodní situace, v níž se realizuje budování socialismu v naší zemi.

XV. sjezd KSČ vypracoval vojenskopolitickou linii pro další etapu socialistické výstavby na základě současné mezinárodní situace a zejména s ohledem na internacionální úkoly našeho státu v rámci svazku zemí Varšavské smlouvy. Konstatoval, že se dále upevnila internacionální vojenská spolupráce států Varšavské smlouvy. XV. sjezd KSČ se plně ztotožnil se závěry XXV. sjezdu KSSS o nezbytnosti vojenské obrany socialismu v současné mezinárodně politické situaci. V souladu s těmito východisky vytyčil linii dalšího zvyšování obranyschopnosti ČSSR. Stanovil konkrétní úkoly prohlubování celospolečenského charakteru obrany země, zvýšení bojovosti armády a dalšího upevnění internacionální vojenské spolupráce v rámci Varšavské smlouvy.

V současných podmínkách se stala závislost vojenské moci státu na ekonomice ještě hlubší a všestrannější. To je pochopitelné, protože v každé následující válce jsou armády stále masovější. Technické vyzbrojení armád neustále roste a je stále složitější. To přesvědčivě potvrzuje historická zkušenost. Jestliže v 1. světové válce na materiální a technické zabezpečení ar-

mád bylo vydáno 260 miliard dolarů, tak ve 2. světové válce 3 triliony 900 miliard dolarů, tj. 15krát více. Ještě jedno srovnání. Vietnamská válka, jako lokální válka, sála americký imperialismus více než 150 miliard dolarů, což představuje téměř 60 % všech výdajů účastníků 1. světové války.

Dosažení cílů vojenské internacionální spolupráce je v každé etapě vývoje socialismu podmíněno vnitřními možnostmi, potřebami socialistické výstavby a mezinárodními podmínkami. Tomu je podřízena konkretizace úkolů společné obrany. Základnou, na které se dnes sjednocuje z hlediska vnitřních i mezinárodních podmínek úsilí každé země Varšavské smlouvy je socialistický internacionalismus, který spočívá v respektování obecných zákonitostí socialistické výstavby, jednotném a koordinovaném postupu bratrských zemí na mezinárodním poli. Tyto požadavky se pochopitelně realizují i v otázkách zvyšování obranyschopnosti států Varšavské smlouvy.

Za prohlubováním vojenské spolupráce armád Varšavské smlouvy je třeba vidět společné úsilí, které vyvíjí sjednocováním názorů na principiální otázky teorie a praxe obrany země a jehož základem je marxisticko-leninské učení o válce a armádě, ověřené praktickými bojovými zkušenostmi Sovětské armády. Specifickou a mimořádně významnou formou růstu připravenosti armád zemí Varšavské smlouvy jsou společná vojsková, operačně taktická a velitelsko-štábní spojenecká cvičení. Důležitou oblastí rozvíjení internacionálních svazků je koordinace vojenskotechnické spolupráce, která umožňuje prakticky neustále vybavovat socialistické armády nejmodernější bojovou technikou, dosáhnout maximální standardizace zbraní a bojové techniky a všestranně racionalizovat vojenskou činnost a přípravu země na obranu proti imperialistické agresi.

Významným článkem rozvoje internacionální spolupráce je sjednocování obsahu, forem a metod výchovy vojáků v duchu marxismu-leninismu a proletářského internacionalismu. Bezprostřední význam tohoto úsilí se projevuje v růstu morální, politické a psychologické připravenosti a celkové odolnosti vojáků socialistických armád proti působení nepřátelských ideologií a antikomunistické propagandě. XXV. sjezd KSSS ve svých závěrech nejen zdůraznil význam dalšího prohlubování politické, ekonomické, vědeckotechnické a vojenské spolupráce, ale dal k jejich rozvoji i nové podněty. Ukázal na aktuálnost výzkumu zákonitostí vzniku a vývoje bo-

jového společenství socialistických států pro účinnější řízení obrany zemí a socialistického společenství komunistickými stranami.

Proto k dalšímu zvyšování obranné síly naší vlasti a k zabezpečování obranyschopnosti země XV. sjezd KSČ zdůraznil nezbytnost věnovat soustavnou pozornost upevňování a rozvíjení morálně politické jednoty čs. ozbrojených sil a lidu a uplatňování třídních a internacionálních přístupů k řešení všech otázek, které souvisí s obranou vlasti. Zdůraznil, že vysoké obranyschopnosti je možné dosáhnout jen společným úsilím všech státních a hospodářských orgánů, společenských a jiných organizací. Jenom důsledným plněním jim stanovených úkolů je možné komplexně zabezpečit potřeby ozbrojených sil, ochranu obyvatelstva a národního hospodářství a splnění všech internacionálních závazků. Dosáhnout toho, aby otázky obrany vlasti se staly ještě v konkrétnější podobě náplní ideově výchovného působení všech státních orgánů a společenských organizací, zejména branných. Dále zkvalitňovat a rozvíjet jednotný systém branné výchovy obyvatelstva jako nedílnou součást komunistické výchovy pracujících, zejména mladá generace. Proto je třeba přípravu k obraně vlasti chápat jako nedílnou součást mírového budování socialistického státu. Dále zdůraznil nutnost zvyšovat úroveň a účinnost politické a ideově výchovné práce při cílevědomém utváření marxisticko-leninského světového názoru a komunistického přesvědčení příslušníků ČSLA při jejich výchově v uvědomělé a přesvědčené budovatele a obránce vlasti. Vést je k hluboké oddanosti KSČ a socialismu a neustálému upevňování jednoty armády a lidu. Rozvíjet výchovu v duchu idejí marxismu-leninismu, socialistického vlastenectví a internacionalismu, přátelství zemí socialistického společenství a bojové družby s armádami Varšavské smlouvy, zejména se Sovětskou armádou. Úsilí zaměřit také zejména na otázky centralizovaného řízení obrany ČSSR, uvádění ČSSR do branné pohotovosti, komplexní přípravu vedoucích funkcionářů všech stupňů k plnění úkolů za branné pohotovosti státu a na efektivní plnění ostatních úkolů souvisejících s obranou státu.

XXV. sjezd KSSS a XV. sjezd KSČ se konaly v období kvalitativního přelomu ve vývoji vztahu mezi socialistickými a kapitalistickými státy, jehož podstatou se sta-

lo zakotvení leninských principů mírového soužití ve dvoustranných smlouvách a Závěrečném aktu Helsinské konference o bezpečnosti a spolupráci v Evropě. Normalizace vztahů mezi SSSR a USA, mezi SSSR, ostatními bratrskými státy a NSR zajišťovala nezbytné politické podmínky uvolnění mezinárodního napětí a zajištění evropské bezpečnosti. Společně s výsledky sovětsko-amerických jednání o omezení strategických zbraní přinesl tento vývoj relativní snížení rizika všeobecné jaderné války.

Vojenskopolitické závěry XV. sjezdu KSČ jsou výsledkem náročného hodnocení dosavadního stupně obranyschopnosti státu po XIV. sjezdu KSČ, hluboké marxisticko-leninské analýzy mezinárodního vývoje a z toho plynoucích internacionálních a národních potřeb obrany, výsledkem koordinace úsilí bratrských stran zemí Varšavské smlouvy v otázkách společné obrany.

Pod vedením ÚV KSČ, Rady obrany státu, rad obrany všech stupňů, vlád ČSSR, ČSR a SSR byla obrana naší socialistické vlasti budována na pevných marxisticko-

leninských zásadách v rámci jednotného úsilí členských států Varšavské smlouvy a v nerozborném přátelství a spojení se socialistickými zeměmi, zejména se Sovětským svazem. Přitom byly respektovány základní leninské principy v budování obrany — vedoucí úlohy KSČ, jednoty lidu a strany, třídního a internacionálního přístupu a dalšího upevňování centralizovaného řízení obrany.

Z hodnocení výsledků plnění sjezdové linie vychází jednoznačný závěr, že zásluhou soustavné pozornosti orgánů KSČ a vlády a usilovné práce všech složek společnosti se podařilo dále zdokonalit obranu ČSSR. Dosažené pozitivní výsledky v plnění vojenskopolitické linie XIV. sjezdu KSČ se projevují především v tom, že ČSSR a její lidová armáda se staly pevným článkem společenství členských států Varšavské smlouvy.

Spolehlivé zabezpečení obrany ČSSR a socialistických vymožeností našeho lidu vyžaduje nepřetržitě zdokonalovat obranyschopnost naší vlasti tak, aby odpovídala požadavkům současné etapy vývoje mezinárodní situace a potřebám obrany socialismu.